

GENT = NOVA

Periodic Catalanista : : : Portaveu del Centre Catalanista "Gent Nova"
SORTIRÀ CADA DISSABTE

ANY XVI

BADALONA 26 SETEMBRE 1914

NÚM. 669

Redacció i Administració: Carrer Lluç, 51, 53 i 55 i Carrer Sant Francesc, 58 i 60. - Badalona

PREUS DE SUSCRIPCIÓ: Badalona, al mes 50 cèntims. Fora, trimestre 1'50 pessetes. Número solt 10 cèntims
Tots els treballs se publiquen baix la exclusiva responsabilitat de sos autors.—No's tornen els originals.

Vergonya eterna a aquells que, despreciant son idioma, alaben el dels altres. - DANTE

Essent nacionalista la acció que en el nostre poble realitza la Unió, tenen el dret i el dever de cooperar-hi tots els catalans moguts per les aspiracions del Nacionalisme, qualsevol que sia llur pensar i sentir en matèries religioses, polítiques i socials.

(DECLARACIÓ DE LA VII ASSAMBLEA DE LA UNIÓ CATALANISTA)

De la qüestió econòmica catalana

Quan oïm parlar de crisi industrial i econòmica en la nostra Terra, i có és ben sovint, posem sempre en guarda la nostra passional sentimentalitat, perquè, o la crisi denunciada es una falsia inventada pels nostres industrials i comerciants, o bé, sentint-se covards davant l'Estat, preparen l'opinió per a que combati al treballador si aquest no va resignadament a la mort acossat per el maridatge de la miseria i la fam. No anem a combinar paraules boniques o afroses, segons del camp des d'on se lluiti en aquesta vida, sino a citar fets demostratius de que 'ls industrials no s'interessen molt per a la progressió del seu comerç i de la seva industria, del comerç i les industries de Catalunya, car si particularment son el seu negoci, col·lectivament són la vida de tots els catalans i dels qui a Catalunya viuen.

Era uns quants anys enrera, deu, dotze o més, que amb la poixança del catalanisme—ni regionalisme ni nacionalisme, sinó catalanisme—naixia en el nostre poble una forta corrent esperitual per a l'acreixement econòmic de la nostra Catalunya, i tota iniciació en aqueix sentit era decididament apoiada per l'energia col·lectiva de l'idealitat resorgent modernitzada. Foment industrial, comercial i agrícola, socialment organitzat, significa normalització i garantia de vida ciutadana en els pobles, i per çò eren aleshores, com ho serien avui, acollits amb veritable entusiasme pels qui formàvem i formem en els rengles patriòtics. Lo que dèiem aleshores i diem avui, que 'l benestar industrial, comercial i agrícola, com a finalitat, no depèn tant sols d'una mal arranjada estabilitat en aquell sol sentit, sinó que per al benestar i pau ciutadana deuen acompanyar-se d'una situació econòmica, social i política amb prou solidesa per a la garantia del viure social en les col·lectivitats, que deu ès-

ser la idealitat suprema de l'home en la societat.

Ens referim a les estridents campanyes realitzades aleshores en defensa de l'obtenció de dipòsits francs, zona neutral i port franc per a la nostra Barcelona, diferents gradacions d'una mateixa finalitat econòmica: la progressió del nostre comerç i de la nostra industria, i una decidida protecció a la nostra agricultura. «Razonadas exposiciones», comissions de notables, mitings, menaces, precs, punys closos, punys desclosos, blincaments d'espinada, redreçaments amb esguards llampeguejant furiosos, de tot feren els nostres preminents industrials i comerciants, parant després la lluita i tornant-se tot humilitat, tot bonesa envers l'Estat que 'ls negà lo que li demanaven, abandonant i fins renegant quelcuns del catalanisme, i sense, empró, que sapiguem els hagin fet cap concessió, si no ha sigut secreta, i per lo tant ignorada per nosaltres.

No hauriem pas de furonejar molt, per a trobar articles de periòdics espanyols i declaracions d'homes de Govern d'Espanya, que trobaren separatista l'idea d'implantar a Barcelona un port franc o una zona neutral o uns senzills dipòsits francs que amb tant éxit funcionen en diferents Estats d'Europa i América, afegint que una mida d'aital naturalesa s'havia d'implantar en tots o en cap dels ports espanyols, lo que deixava veure prou clar que no ho volien concedir tractant-se de Catalunya.

S'acabà aquí, ho ha semblat, la lluita econòmica, i els nostres industrials i comerciants, potser seguint una nova «táctica», han anat desertant del catalanisme i s'han allistat amb En Maura, amb En Dato o amb En Romanones els més des preocupats, i els més porucs a la «Llige monàrquica-conservadora-maurista-datista-regionalista i lo que més convinga» o al nacionalisme amb En Lerroux, sentint-se sempre, des del seu empassament, tant identificats amb l'idealitat madrilenya, que han

condemnat, com subversiu, el nostre himne «Els Segadors», els mateixos que apedregaven i xiulaven a En Dato per tot Catalunya, encara que potser haurem de convenir, per lo que veïem ara, que no'l xiulaben tant per representant del centralisme, com per autor de la Llei d'Accidents del Treball.

La «táctica» seguida des de les fileres catalanistes no'ls valgué l'obtenció de les millores demanades, però els feu ésser insultats per uns i respectats pels altres, considerats per tots com una força a la que un jorn o altre se li habien de donar satisfaccions i no promeses ni menaces. La «táctica» seguida darrerament, de vassallatge cortisà, els ha fet absolutament anulats en les esferes de govern, car mentres el Governador de les Balears ja dona a reials persones les gracies per la protecció econòmica rebuda en les actuals circumstancies, la protecció a Catalunya encara s'està estudiant, i no se sab pas quan l'haurán apresada, i per altra banda, accedint a una indicació de la Cambra de Comerç espanyola a l'Habana, el Govern, immediatament, sense que ni tant sols els directament beneficiats arribessin a demanar-ho en comissió, concedeix a Càdiç un port franc, una de les coses que valgueren a Catalunya, al demanar-ho per a Barcelona, el dictat general, arreu d'Espanya, de separatista.

Aqueixa pràctica econòmica, ideada, pensada, estudiada, plantejada a Espanya únicament per Catalunya, amb l'aversion publicament manifestada de tota l'Espanya, s'implanta ara a Càdiç sense plantejament de la qüestió, sense estudis previs ni actuals de si realment és allà on convé l'establiment del port franc, si sols un n'hi ha d'haver.

Al revés de l'Espanya que s'oposà resoltament a que Catalunya tingüés un port franc o una zona neutral, nosaltres felicitem als gaditans, que, sense pensar-ho, se troben ab una disposició governamental que'ls pot impulsar la seva minça vida col·lectiva.

Que hi diuen an açó els nostres industrials i comerciants? Les seves organitzacions, i encara potser no totes, s'han limitat a enviar un «razonado» telegrama al Govern, recordant-li que ja fa anys que Barcelona ho demanà, a quals telegrams ha contestant el Govern manifestant que per ara ja n'hi ha prou amb Càdiç, i si no s'ha dit encara ja ho dirà qualche poliflic eminent o escaducir, que per a concedir-ho a Barcelona se deu concedir a tots els ports d'Espanya.

La fredor, el silenci dels industrials i comerciants catalans en tant interessants qüestions, és lo que, com diem al començar, ens posen en guarda quan parlen de crisi econòmica, i no creurem en ella mentres no'ns demostrin amb fets, amb enèrgica actuació, que lluiten certament per a la progressió de la nostra potencialitat econòmica, per a lo qual ens tindran al seu costat incondicionalment; i pel contrari, si procuren tant sols pel seu particular benestar, i per açó arriben als amistançaments i humiliacions en certes esferes, és ben segur que en quelques ocasions ens trobarem en desacord.

Catalunya sent fretura de progressió, de fortalesa en tots el ordes, i si quan és l'hora de les

afirmacions, d'aprofitar el moment, les entitats econòmiques no donen fè de vida, quan se trobin atacades, no podran pas comptar com fins ara, amb les altres manifestacions de la vida catalana. Ja que de fá temps se diu que arreu d'Espanya s'estima tant a Catalunya—i totes les actuacions se subjecten a aqueixa afirmació—mai com ara ocasió tant a propòsit per a obtenir el port franc o la zona neutral.

El nostres industrials i comerciants no's mouen. No deu ésser cert que ells sentin la crisi econòmica.

De París estant

Passant avui per el *boulevard*, un meu amic barceloní m'ha fet coneixe l'aburgesada personalitat del senyor Lerroux, que estava recolzat en les butaques del café de la Paix. El senyor Lerroux ha vingut a París per pledejar amb totes ses forces per l'intervenció de l'exèrcit espanyol en el conflicte sagnant de l'Europa. Res més natural per a un home que senti la compenetració, la causa que França defença avui amb tota entereza. Res més gran que a l'hora suprema de la lliberació, Espanya vulgui assistir al desvetllament. Ni res tant eficaç per fer caure la França en un ridícol, que la declaració que ha fet dit senyor en «Le Temps», assegurant que bastaria la més petita indicació del govern francès perque l'exercit espanyol amb D. Alfons al davant se llencés a l'aventura de les armes. El senyor Lerroux declara venir a París per estudiar sobre el terreny la forma de nostra intervenció. Que'm permeti el senyor Lerroux una petita aclaració, encar que siga de un nacionalista, doncs per caballerositat i per virtut tenim oblidades sempre les injuries que'ls seus partidaris dirigeixen a nostra causa, i que li consti al mateix temps que soc amic convençut de França, car en aquest poble mi atrauen simpaties i m'hi retenen lligams que are no és ocasió de revelar, però que des de la declaració de guerra he accentuat indirectament.

Considero, donç, un gran perill de futurs trastorns per a Espanya el plet que es proposa el senyor Lerroux en aitals moments. La guerra actual, per a puntualitzar la meua aclaració, deu distingir-se des de dos grans aspectes. El primer que pot marcar-se per tots els trets de la materialitat, és la guerra premeditada i preparada desde el 1871 entre l'Alemanya i França per uns interesos o rencors que nosaltres els que no som alemanys ni francesos, estém molt lluny de guardar-hi comunitat.

Es la realització del *Réve* francès, tant preconitzat per Deroulède i altres patriotes, i si l'Anglaterra ha fet causa comú, no ha amagat el fi que la guia, car una possessió decidida de nou territori francès per l'Alemanya, que sens cap dubte aquesta volta arribaria fins a les costes de la Manxa, seria l'amenaça continua d'un enemic formidable, i l'Anglaterra ha dit molt alt que més tard tindria sola de liquidar amb aquest enemic. L'intervenció de la Rússia és també justificada, donç no pot per-

metre la dominació germànica dels pobles eslaus que per dret de raça li pertoca a ella aquesta dominació, considerant açó una imposició a la seva grandesa de poble vital, i és també l'hora de rehabilitar-se de la vergonyosa desfeta amb el Japó. Quin paper donç pot desempenyar l'insignificant poder armat de l'Espanya en aquest litigi, quant l'Itàlia sent-nos molt superior ha probat sortir-ne? Es decididament la guerra de les grans potències.

—Que moltes petites armades poden fer-ne una de formidable?—Molt cert, més passém en el terreny de l'altre aspecte, o siga al gestic esperitual que tanca aquesta guerra que ha portat l'entusiasme per la França no sols al senyor Lerroux si no a tots els que sentim l'amor d'una democràcia que deslliuri definitivament als pobles de les institucions autocrates que 'ls encercla i oprimeix. En aquest punt la guerra actual és la civilització contra el feudalisme, és la justícia i la raó sobiranes del poble contra l'imperi absorbent, és l'esclat de l'amor consagrat a la força bruta, i és la hora de resurrecció d'unes nacions oblidades. Per açó tots els pobles devém anar-hi com en una gran Creuada, sens cap pretensió, per què a l'aua radiant de la Pau podrém inondar-nos de la llum nova que desprenguin les idees que amb ella naixerán.

Peró que tinga present també el senyor Lerroux, que la movilització del exercit espanyol està basada en unes lleis militars molt retardataries i qu'ençar no han pogut ser reemplaçades per el seu poc temps amb les avui en vigor, no comptant dit exercit amb elements de la força dels que poseeixen els beligerants en l'actual guerra europea.

Es més, la riquesa d'Espanya no bastaria a garantir la vida del país si li exigien una paralització. No és una França o una Anglaterra, on el més modest obrer ha deixat uns estalvis que permeten viure un cert temps a la família, i que l'Estat pot amb diner contant sostenir-los durant la guerra, no sols als indigents, fins també als no necessitosos. França té encara altres fonts perquè no entri la misèria al país i qu'el seuyor Lerroux no deu ignorar. Mentrestant a Espanya cal prevenir-se de la crisi que com conseqüència de la guerra pot patir-se puix que la falta de primeres matèries deixa entreveure unes calamitats properes.

Com, donç, anar-hi en aquesta gran creuada?

Els milers de braus soldats espanyols que podrien admirar a l'Europa, que les potències aliades acceptaràn de bon grat i que posaràn a Espanya en lloc estable per a l'avenir, son els soldats voluntaris que deuen corre al servei de França per a representar l'exercit espanyol, igual que 'ls vint mil voluntaris italians qu'hi vist desfilar aquestos dies a París, on se confonien la brusa del obrer amb la levita del alt empleat de banca, i que el senyor Lerroux faria molt bé d'inscriure's com un de tants si vol deixar ben acabada la seva obra de «redemptor».

A. S. B.

Paris 4 Setembre 1914.

Comentari

Ja tenim un vaixell més. El «Jaime I», convenientment beneït i previamenit ruixat amb xampany per a que no li fes tanta impressió l'aigua, ha rel·liscat magestuosament de la grada per a anar a augmentar el poderiu naval d'Espanya.

El nou cuiracat porta el nom del nostre gran rei En Jaume, convenientment traduït al castellà per a que tothom l'entengui, lo qual ha d'èsser un motiu de viva satisfacció per a nosaltres els catalans i una prova dels sentiments regionalistes que animen als governants aimants com ningú de les nostres glories històriques.

Ja tenim un vaixell més per a afegir a la nostra flamant esquadra, i si bè no estém encare en disposició de declarar la guerra a la Anglaterra, quan menys ferem un paper lluit quan es tracti de fer acte de presència en algun port estranger, i els moros de la costa s'en emportarán cada susto que no hi valdrà l'aigua-naj.

A copia de milions hem anat regenerant la nostra esquadra. Aquells vaixells que jauen en el fons de les aigües de Cavite i de Santiago de Cuba, tenen ja dignes substituïts gracies al patriotisme dels nostres governants, els quals pagant el poble, estàn sempre disposats a tota mena de sacrificis. Ja s'ha acabat la primera esquadra amb l'èxit de tots conegut. Esperem que no tardará a celebrar-se al Congrés una nova sessió històrica en la que s'acordi la construcció de la segona esquadra en projecte, cosa que ja fora un fet si no fos la por que tenen de tornar a obrir les Corts.

Peró tot arribará amb paciència. Interinament ja tenim una esquadra gaire bè del tot llesta, i tinguís en compte que nosaltres necessitem sempre més barcos que 'ls demes ja que és precis que'n tinguem molts per a poder disposar d'un quan arribi el cas. ¡La feina que té el ministre de Marina quan és tracta d'enviarne un a Canaries o a Mèxic!

De barcos be n'hi han una colla que no fan res, peró la fatalitat, aquesta fatalitat que acompanya a la nostra esquadra desde 'ls temps de «la Invencible», fa que quan arriba el cas lo difícil és trobar un vaixell sense averies i que estigui net de fondos. Si no fossin les averies, tot aniria bè, peró la marina és una cosa tan complicada...

Sortosament tenim ja un nou cuiracat, i aquest cuiracat porta el nom de «Jaime I», lo qual no deixa pas d'èsser una satisfacció per partida doble.

JEPU

Proveu la galeta del dia

PALADÁS

De venda en la Confiteria «Antiga Casa Domingo»
Carrer del Lleó, 40.-Badalona

Equitat, mai favoritisme

Els pobles de l'Estat Espanyol que no son Catalunya, es queixen sempre de la manca de protecció que reben del centralisme, malgrat ne siguin els seus fermes defensors, i suposa que'ls nostres paternals governs no més es recorden de Catalunya i aquesta nacionalitat nostra sempre demana i és exigenta i perfidiosa en les seves peticions, conseguint-les. Aquella frase tan acostumada en els pobles espanyols que parlen en castellà de «que pides más que un catalán» és la revelació d'aquell sentiment, de suposar preferències del Estat per a Catalunya.

En l'actualitat i a causa de l'ambient creat per els telegrams que diàriament el Govern fa publicar al donar les notes oficials als periodistes respecte les mides preses per a evitar els greus perjudicis causats per l'actual conflicte europeu, que cada dia que passa, fatalment, se senten més i és tem justificadament degeneri en fortíssima crisi, els catalans que per els seus quefers han estat per les terres castellanes, han sentit com els habitants d'elles deien que l'Estat tot ho dona al nostre poble, ignorant de que tot o casi tot de lo circulat respecte a la previsió del Govern, per a evitar aminorar la crisi a Catalunya, no s'han portat a la pràctica per les dificultats que al dictarles s'hi han posat i que per ara, no s'ha realitzat res de lo que el poble català aconsellà és fes per assegurar el treball en la nostra terra, que a la fi també és conservar i augmentar la riquesa de l'Estat. Per altra part s'ha vist que ha sigut permesa l'exportació de productes agrícoles en algunes altres regions, mida que no censurem i fins considerem aplaudible, si veritablement hi ha, com se diu, un gran sobrant de producció.

L'Estat, si els que critiquen a Catalunya ho analitzen, veurán que mai s'ha portat lliberalment amb el nostre poble, al extrem que fins deixa de de cumplir amb ell els compromisos contrets; com succeix, sense esmentar altres casos semblants, a Barcelona que encara té per a cobrar part de la subvenció que les Corts concediren a la VI Exposició Internacional d'Art ocasionant que el municipi barceloní per a que no es perjudiquessin més en els seus interessos els artistes i industrials que tenen de cobrar de la subvenció, destinada en preferència al pagament de premis i a l'adquisició de obres, hagi adelantat la quantitat necessaria a dits pagaments, la qual bestreta, si no és prompte cobrada de l'Estat, resultarà en perjudici d'altres atencions municipals.

Els que suposen que'ls recels que existeixen entre les nacionalitats de l'Estat espanyol son creats per els catalans, es convencerán de l'erro que sofreixen si és fixen amb els casos d'actualitat abans citats, per no anomenar-ne d'altres.

Catalunya, doncs, no té rebut pas cap privilegi de l'Estat i si alguna vegada és llegeix que se subvenciona alguna obra que'n ella es realitzi, deu tenir-se en compte que quan aixís resulta, és que aquella és d'interès general, com ja ha passat amb les exposicions algunes vegades que han sigut nacionals o internacionals.

Lo que sempre demana i demanarà el nostre poble és llibertat per a desenrotllar les seves iniciatives, per a enriquir el seu patrimoni sense les trabes que actualment hi posa el centralisme. I aquesta voluntat vol posseir-la sense que's pretengui sofreni postergació ningú.

Demandar la possessió d'un dret no és volguer un acte de favoritisme, sino que és exigir hi hagi equitat.

JAUME ARAGÓ

De l'Ajuntament

Sessió de segona convocatòria del dia 23 de l'actual

Presidí l'Arcalde En Josep Casas, assistint-hi els regidors senyors San Martín, Viza, Padrós Vidal, Martí, Costa, Garcia, Estruch i Cuixart. Després de llegida fou aprovada l'acta de l'anterior.

Condol.—La presidencia dona compte de la mort del ex-arcalde d'aquesta ciutat En Joan Torres Viza, i demana s'acordi fer constar el sentiment de la Corporació, acordant-se per unanimitat.

—A proposta de la Comissió d'Obres se concediren els permisos demanat pe En Josep Roca, En Pere Borrás, En Celestí Vall, En Miquel Riera, En Josep Estapé, N' Antoni Poc i En Lluís Vilaró.

—S'aprovà un parer de la Comissió de Governació sobre l'expedient del Marqués de Barará.

—S'acordà, a proposta de la Comissió d'Hisenda, el pago de varis comptes que pugen 5.617'03 pessetes.

—Passaren a les respectives Comissions les instancies presentades per En Rafel Padrós, En Rossendo Pallarés, N'Antoni Miracle, En Pere Tejedor, En Jaume Bachs i En Bofill i Garriga sobre obres; de l'«Energia Eléctrica de Catalunya» sol·licitant devolució del diposit; del «Grupo Astronómico Badalonés» demanant subvenció per a adquirir material; den Joan Diví per a ingressar al Cos de Bombers; i de Na Maria Regul i Na Madalena Quinquilla per a ingressar a l'Escola de Tall.

—S'aprovaren les nómines de la brigada eventual en les que la de peons puja 202'50 pessetes i 107'50 la dels carros.

Agraint.—Se dona compte, llegint-se, d'una comunicació den E. Argenté Reixach en nom de la familia del que havia sigut Arcalde d'aquesta ciutat En Joan Torres Viza, agraint a la Corporació Municipal la seva assistència a l'enterrament del qui fou son pare polític.

I no habent-hi més assumptes a tractar s'acabà la sessió.

LLUIS PARÈS BASANGÉ

Gran rebaixa en el preu de les làmpares

Mar, 6 - Badalona - Teléfono, 9095

Volanderes

L. Varia

*(Premi del "Centre Badaloni" en els nostres Jocs Florals de 1913)***Amor**

¡Amor, Amor omnipotent
qui sobrevis al jurament
bescanviat a gratscient!

Plora el fadrí per la fadrina.
I és el dolor com la cortina
massa indulgent de la veïna.

Tota cortina és estandart.
Ets adorable en el teu art
quan s'endevina sols en part.

Tens ralleries de dameta
i extravagancies de poeta
i sil·logismes d'exegeta.

Sota ropatges de candor
passes el frau de ta lugor
¡Amor, Amor, Amor, Amor!

Ets infantí per la donzella,
ets elegíac per la vella
i pecoral per la famella.

¡Amor, Amor omnipotent
qui sobrevis al jurament
bescanviat a gratscient!

Germinal

Ve que la grana esclata
—¡i tan petita qu'es!—
Del taup i de la rata
s'amaga d'allò més.

I, quan es vèu segura,
com una cresta, el lluc
ensenya. Mès s'atura
de nou quan l'avi ruc

l'ensuma, tot fent l'orni,
de la llaurada a fió.
Creix el fiol—que's borni
de l'espetec d'un trò.—

I, al sobreixir de terra
—de la gebrada humit—
s'amaga de la verrea,
caragolat de pit.

Mès quan la verrea marxa,
s'estira encara mès,
s'admira de la xarxa
que lliga els formiguès,

del bè de Deu s'admira
de cuques i sembrats,
de la lluent guspira
que vola pels teulats...

De tanta maravella,
fa com si digués:—¡Oh!—
La boca s'estabella...
i és la primera fió.

L'ou com balla

Balla l'ou dins la cenalla
com un àgil arlequí

a l'esclat d'una rialla
i al cimalt d'un rajolí.

S'hi embadoca la xicalla,
s'hi complau el dematí.
Cada volta que l'ou falla,
les cireres fa extremí.
Balla l'ou dins la cenalla
com un àgil arlequí.

Venus d'arrabal

Bella dona desgarrada
que amb el teu mal mirament
esvalotes la gentada
i fatilles el jovent,

ets el vi de la pruija,
ets la Venus d'arrabal
qui d'un cossi de sortija
emergires immortal

de l'ufana dels teus llavis,
de les roses del teu pit,
d'aquell aire que'ls mès savis
trobaràn indefinit,

d'aquell aire de terrissa
condormida per l'atzur...
Quan un dia vas a missa,
fins el temple resta impur,

i en la fosca sacrossanta
guspiregen els teus ulls
i la testa se't decanta
i regires tots els fulls

del minúscul brevari.
més la pica prou ha vist
que del veure't arribar-hi
s'extremia Jesucrist.

Ets la Venus riallera,
la dels llavis de safrà.
El veí qui se't mullera
sol pagar-te un bon sopà,

el sopar d'una taverna,
el sopar d'un recambró.
L'alegría t'enlluerna
i traboques el porró...

Ets la Venus mès xerraire
que ha pujat a l'escambell.
T'hi festeja el trinxeraire
mès ardit—un Cupidell.—

Els enterra morts

Quan els enterra-morts son a la tasca,
vetllen, humils, en conservà el prestigi.
Parlen amb veu commiserada i baixa
i tenen gestos compassius i típics.
Entre llurs dits la caixa no ressona,
i els ciris fan una claror sumorta
que del trencar la fosquedat s'excusa.
El Crucifix el tracten com un soci
comanditari. Per vestí els cadavres,
molt lleminerament els ressegueixen
com una boca de serpent manyaga,

JAUME BOFILL I MATAS

Noves

UNIÓ CATALANISTA.—Aquesta entitat celebrà Concili General de Representants extraordinari el dia 4 d'Octubre prop-vinent, a les 10 del matí, a la plaça del Pi, 3ª pral., Barcelona, per a discutir i aprovar un projecte d'uns nous Estatuts. Les esmenes que 's presentin al articulat d'aquest projecte d'Estatuts, deuen ésser dirigides a la Junta Permanent, abans del dia 28 dels corrents, no essent admeses les que 's presentin passada aquesta fetxa i en l'acte del Concili.

OBITUARI.—El prop-passat dissabte, morí nostre amic En Joan Torres Viza, ex-arcade d'aquesta ciutat (E. P. D.).

El finat havia ocupat també la presidència de varies associacions polítiques i recreatives d'aquesta ciutat.

En política milità en el camp republicà i fou un ferm lluitador en les èpoques que a Badalona es laborava per aenderrocar el caciquisme. Formà part del Ajuntament des de 1895 al 1899.

Després, sense abdicar dels seus ideals republicans, ingressà al Catalanisme, cooperant amb entusiasme a l'acció política del Catalanisme i la Solidaritat.

El seu enterro constituí una gran manifestació de dol, assistint-hi l'Ajuntament presidit per l'Arcade i nombrosa representació dels empleats municipals.

Testimoniem a la família del que fou nostre amic, la part intensa que prenem en el seu dolor per la irreparable pèrdua soferta.

—Ha mort a Barcelona, on se trobava incidentalment, el conseqüent catalanista En Joan Vergés i Barris (Q. E. P. D.) il·lustrat orador i escriptor català i important fabricant de Palafrugell.

En Vergés era molt estimat i considerat en la comarca del Empordà, on gaudia d'un gran prestigi.

Quant encara no havia contret la greu malaltia que l'ha portat al sepulcre, actuà fermament en el meeting i en el periodisme, seguint un constant col·laborador de l'excelent i enyorat setmanari catalanista *Juventut*.

Militava en els rengles de l'«Unió Catalanista» de la que n'era soci individual i en qual Junta Permanent hi havia desempenyat càrrecs.

Rebi la família del finat, i molt especialment el seu cunyat, nostre amic En Trinitat Monegal,

el testimoni de nostre condol per la desgràcia que 'ls afligeix.

—Dimècres deixà d'existir víctima de ràpida malaltia En Jaume Mas Niubó (E. P. R.), volgut pare de nostre estimat amic i consoci En Jaume Mas Arenas.

En Mas Niubó ha actuat sempre en la política estant afiliat durant molts anys al partit federal badaloní. En aquets darrers temps, entusiasta de les actuacions del regionalisme, fou adicte a la Solidaritat i al disordre's aquesta, ha estat al costat dels que segueixen a Badalona l'actuació de la Lliga Regionalista.

En aquets moments de greu dol i dolor per que passa la família Mas, els testimoniem la part intensa que prenem en el seu sentiment, i d'un modo especial al seu afligit fill, nostre amic En Mas i Arenas.

Oficina Electro - Tècnica per a instal·lacions elèctriques de totes classes

CARLOS SPADA

Despatx: Sagunto, 123.-Badalona

Instal·lacions elèctriques per a llum desde 20 pessetes amb garantia en el material i en els treballs

Làmpares elèctriques de filament metàl·lic per a els Voltatges desde 65 a 175 i desde 5 a 75 Bujies

Preu: Pessetes 1'10 cada una

NOTES DEPORTIVES.—El sorteig verificat entre 'ls nou clubs inscrits per al concurs de football «Copa Bosch», donà el següent resultat:

«Badalona»-«Internacional», «T. B. H.»-«Català»; «Europa»-«Espanyol»; «Espanya»-«Stadium»; i «Barcelona».

Els partits de la segona eliminatòria se jugaran seguint el mateix ordre del sorteig o siga el vencedor del partit «Badalona»-«Internacional» contra el «Barcelona»; el vencedor del «T. B. H.»-«Català» contra el del «Europa»-«Espanyol» i així successivament.

El dijous passat va jugar-se el primer partit d'aquest Concurs entre l'«Internacional» i el «Badalona» guanyant nostres compatriotes per 4 *goals* a 2, havent-hi un incident quant faltava poc per acabar, en el que 's retiraren no sabem perquè donç no hi havia motiu, alguns, no tots, dels jugadors de l'«Internacional» al acabar-los d'entrar un *goal* els del «Badalona».

Per a demà a les quatre de la tarde està anunciat el segon partit que serà entre l'«Espanyol» i l'«Europa».

—Diumenge passat va celebrar-se altre vegada en nostra platja el concurs de natació «Copa Badalona» oferta per En Francisco de Moxó, i de la que 'n era dententor per haver-la guanyat l'any passat, En Santiago Mestres. Aquest concurs és organitzat, con saben nostres llegidors, per el «F. C. Badalona».

La carrera fou disputadíssima, havent-hi prè part set nadadors, essent la classificació com se-

ESCOLA DE MÚSICA

El·ligons de Piano, Violí, Solfeig i Teoria

a càrrec del professor

JAUME COSTA

Lluch, 94 - Badalona

gueix: primer, Berdemós, en 11'47"; segon, Isidro Costa, en 12'16"; tercer, Santiago Mestres, en 12'36"; quart, Francisco Garriga, en 15'23". Els demés se retiraren.

En la prova local se clasificaren primer Isidro Costa i segon, Francisco Garriga.

El mal estat del mar dificultà molt el comés dels nadadors que tingueren de lluitar amb les fortes onades que'l vent de llevant aixecaba.

El concurs aquest fou presenciât per nombros públic.

CORBATES, COLLS, PUNYS, de primera classe a preus verdaderament econòmics en la

SOMBRERERIA de M. RIERA, MAR, 58

FESTIVAL.—Amb motiu de l'inauguració d'un nou estandart, el dimecres prop-passat tingué lloc en el Teatre Zorrilla un festival organitzat per l'entitat coral «Alba» d'aquesta ciutat.

Va posar-se en escena les boniques sarçueles *Amor ciego* en quin paper de protagonista va estar magistral, fent-ne una creació, En Gili; i *Molinos de viento* i *Gigantes y Cabezudos*, essent aquestes tres obres regularment interpretades tenint en compte la dificultat de llur execució. Varen distingir-s'hi les senyores Gonzalez, i els senyors Escrihuella, Carvajal, Muns, Peronella, Prat i Garriga. Els chors bastant bé, essent tots admirablement dirigits pel mestre Parera, a qui felicitem, essent molt aplaudits.

El primer número de la segona part el componia la presentació al públic del nou estandart, que és ben hermós, essent rebut amb aplaudiments.

L'actor senyor Muns, llegí una ben escrita memoria del soci de l'entitat N^o Anastasi Ribó, en la qual s'hi fa un historial de la vida de l'«Alba» i de son vell estandart.

El senyor Sanchez cantà amb molta afinació la romansa de «El Pagliacci», i el chor de l'entitat executà amb gran justesa les hermoses composicions «Salut als cantors» i «Lo pom de flors», essent premiats tots amb merescuts aplaudiments.

I finalment En Sebastià Cots, ànima de l'entitat, pronuncià belles paraules d'amor i d'entusiasme per l'«Alba» i de regreciament als assistents a la festa, essent al acabar fortament

aplaudit per la gernació que omplia la gran sala del «Zorrilla» i que sortí molt complascuda de la festa.

Eliair Collot remedia de las Débiles

CLASSES DE DIBUIX.—Desde el 1.er d'Octubre quedarán obertes les classes de Pintura i Dibuix artistic i lineal que dirigeix nostre particular amic En Eduard Fló, en el carrer de la Mercé núm. 11, d'aquesta ciutat.

DE L' ARCALDIA.—L' Arcalde senyor Casas feu un donatiu de 10 pessetes al partit de football organitzat pel «Bétulo F. C.» a benefici del seu desgraciat jugador Canalda que morí d'un accident en la fàbrica del Sert.

—Dimarts va estar a visitar al senyor Casas l'enginyer de la Companyia de Tranvías, senyor Hanz, parlant-se entre altres assumptes, de les peticions fetes temps enrera an aquella companyia pel senyor Arcalde.

ACADEMIA MUNICIPAL DE TALL

sistema «MARTI» dirigida per

D.ª CARME COROMINAS

Lliçons preparatòries pera la confecció de roba blanca, trajos exteriors per a senyora i cotilles, de 3 a 7 de la tarde

Lliçons indispensables per a les senyoretes aspirants a professores.

Conquista, núm. 55 BADALONA

CONTUSIONS.—Divendres de la setmana passada fou curat al Dispensari, Jacinto Abancó, de 59 anys i habitant al carrer del Sol 120, de varies contusions que li va fer a garrotades un rellogat seu anomenat Miquel Huguet de 38 anys. Del fet ne té part el Jutjat.

Tots els que vulguin vestir a la moda, barato i bons genres que vagin a la Sastreria den JOSEP M.^a

COLL, Carretera Real, 71.-Badalona.

PENYORES.—Han sigut imposades les següents: de 25 ptes. a una vaqueria per vendre llet adulterada; de 5 ptes. per diferents conceptes: a un carro sense número de Llefià, a un carretó d'industria del carrer de Clavé, 42; a un altre sense número; i al número 379, l de 3 ptes al número 151.

L' IDIOMA FRANCÉS

pot aprendres

en menys de sis mesos

: ACADEMIA MERCANTIL :

SANT JOAQUIM, 23

BADALONA

Método nou i exclusiu

CASAMENTS.—Aquest matí en l'església de Santa Maria d'aquesta ciutat han contret matrimoni nostre estimat amic i consoci, el notable dibuixant i col·laborador artístic del nostre setmanari, En Joaquim Blanch, amb la simpàtica i distingida senyoreta Na Joaquina Puig.

Nostra més coral enhorabona als novells esposos, als qui desitjem una nova vida plena de felicitats i prosperitats i una inacabable lluna de mel.

—El dimecres d'aquesta setmana varen unir-se en indisoluble llaç en l'església de Bethlem de Barcelona, nostre particular amic el distingit pintor badaloní N'Eduard Fló Guitart amb la gentil senyoreta i també distingida i molt celebrada artista en pintura Na Maria Azcué Blanc.

Nostra felicitació als contraients, als qui desitjem moltes felicitats i prosperitats en son nou estat i una eterna lluna de mel.

PLANXAT IMPERIAL, per a colls i punys

Sucursal en la **SOMBRERERIA** de **M. RIERA.-MAR, 55**

NOU SERVEI.—Ahir començà a prestar servei el carretó de recollida de goços vagabonds.

PEL BON MOT.—L'editor d'Igualada en Nicolau Poncell, ha publicat un follet amb el títol de *Parleu be si os plau*, el qual és un breu resum de lo mellor que han pensat homes il·lustres de nostra terra i lo més selecte que s'ha escrit en periòdics esquerrans en pro de la cultura del llenguatge parlat, desde 1908.

D'aquesta edició n'ha regalat el seu editor 5000 exemplars a la benemèrita «Lliga del bon mot», contribuint així a l'obra iniciada per aquesta entitat per al sanejament de la nostra llengua parlada, per tot lo que mereix grans elogis.

L'esmentada entitat ha tingut l'atenció, que agraim, d'enviar-nos un exemplar d'aquell follet.

BARRETS DE PALLA, de forma elegantíssima i esmerada presentació a preus sens competència,

en la **SOMBRERERIA** de **M. RIERA.-MAR, 58.**

FURT.—El dissabte passat va ocórrer en la casa núm 1 del carrer de Marqués de Montroig un atrevit fet tenint en compte que succeí de 7 a 9 del vespre. Un o varis desconeguts entraren per la part del darrera de dita casa emportant-s'en varíes alhajes per valor d'unes 800 pessetes.

Els lladres continuen guardant l'incògnit, tota vegada que malgrat les pesquises que s'han fet, no se sab qui son.

BALLS.—Molt concorreguts s'han vist els extraordinaris balls organitzats en la passada festa de la Mercé per el Cassino «Apolo» i el «Centre Badaloní».

En la primera tingué lloc una audició de sardanes al matí per la cobla l'«Art Gironí» les que varen veure's animadíssimes, com de costum.

LLUIS PARÉS BASANGÉ

Despaix de material elèctric

Mar, 6 - Badalona - Teléfono, 9095

CENTRE BADALONÍ.—Diumenge dia 4 del mes vinent comensarà en aquesta entitat la temporada teatral a càrrec com les altres de l'aplaudida Companyia «Terradas - Casas» representant-se l'hermós drama den Feliu i Codina *Lo Nuvi* i la comedieta *En Pau de les calces curtes*.

Per encàrrecs al conserge de l'entitat.

LECTURA POPULAR

BIBLIOTECA D'AUTORS CATALANS

Cada dijous - 10 cèntims

El quadern d'aquesta setmana publica els

quadros dramàtics **Els Zin-Calós i El Corb**
den Juli Vallmitjana.

DE PESCA.—Els pescadors d'aquesta ciutat el primer del mes entrant aniran a la pesca anomenada del «bou»

GORRES NOVITAT

Mar, 58 - Sombrereria de M. Riera

CINES.—El programa per avui i demà del «Cine Zorrilla» es ben notable i està compost de les hermoses cintes: *Pathé-especial-Actualidades de la guerra*, *El hijo del Aguila*, *Tormentas del odio*, *Misterios de Couriers House* i *Salustiano paga los vidrios rotos*.

—En el Cine Nou (can Salsas) s'ha anunciat per avui i demà un atractiu programa en el que a més de cine, se presentarán novament *Els Persas*, notables equilibristes que son l'admiració del públic amb sos difícilissims treballs i l'aplaudit *duet Santo-Ferri*.

MATANÇA.—Dissabte passat començà en nostra ciutat la matança de tocino.

Imprempta-Papereria Joaquim Casas.—Badalona